

עודכן ב- 28/01/2011 06:59

מה מחכה ליואב גלנט (או למחליפו) בצמרת צה"ל

בתום פסטיבל תקשורתי ופוליטי, בשבוע הבא תסתיים כנראה פרשת מינוי גלנט לרמטכ"ל הבא. גם אם יאושר המינוי, ימצא הרמטכ"ל המיועד צמרת צבאית מסוכסכת וחסרת אמון

מאת [עמוס הראל](#)

המזרח התיכון גועש. חיזבאללה משלים השתלטות, שקטה יחסית בינתיים, על לבנון, מצרים חווה מהומות שכמוהן לא נראו בה למעלה מ-30 שנה, הרשות הפלסטינית נאבקת לנער מעליה את ההאשמות שהציתו המסמכים המודלפים באל-ג'זירה, תוניסיה נפרדה מהנשיא הרודן שלה ואיראן מתכוננת לחנוכת הכור בבושהאר. ההתפתחויות ההיסטוריות הללו בקושי זכו השבוע לתשומת הלב של הצמרת הביטחונית הישראלית. זאת היתה שקועה בעיקר בעניין אחד: הדונמים של האלוף יואב גלנט במושב עמיקם והשפעתם האפשרית על זהותו של הרמטכ"ל הבא, תפקיד שאליו אמור גלנט להיכנס בעוד שבועיים וחצי בלבד.

כל הניסיונות הקודמים להרחיק את גלנט מהתפקיד, שעוד ייסקרו בהרחבה בדו"ח מבקר המדינה על פרשת מסמך בועז הרפז ונגזרותיו, נכשלו. כעת, במה שנראה כסיבוב האחרון והמכריע בעימות, נדמה שלמינוי נשקף סיכון משמעותי יותר.

שלשום בערב העביר מבקר המדינה, מיכה לינדנשטראוס, את ממצאיו בפרשת הקרקעות בעמיקם לידי היועץ המשפטי לממשלה יהודה וינשטיין. הרושם שהתעורר אצל המבקר ואנשיו מהתנהלות האלוף, גם אם רוכך בשימוע שערך לגלנט ביום ראשון, רחוק מלהיות חיובי. במסמך המשתרע על שבעה עמודים נמתחת ביקורת נוקבת על התנהלות גלנט בפרשת הקרקעות, בעיקר סביב החלקה שבה נטע עצי זית. אבל מכאן ועד לקביעה נחרצת שגלנט אינו ראוי להיות רמטכ"ל, זמן כה קצר לפני כניסתו לתפקיד, קיים פער משמעותי.

מומחים מטעם עצמם העריכו שלינדנשטראוס יתקשה לוותר על הזדמנות להוסיף לחגורתו קרקפת של רמטכ"ל מיועד. לינדנשטראוס הפריך את התחזיות, מסר לווינשטיין דו"ח בלי שורה תחתונה והעביר את ההכרעה ליועץ. עכשיו וינשטיין נתון בפלונטר: הרי הוא זה שאמר לבג"ץ, לפני עשרה ימים, כי נחשף לממצאים חדשים שלא היו בידי ועדת טירקל והממשלה בעת שדנו במינוי גלנט. האם עכשיו יחזור בו?

אפשרויות אחת היא שווינשטיין יבחר בפתרון ביניים, כמו החזרת הדיון לוועדת טירקל למינויים בכירים. במקרה כזה, ובהעדר הוכחה לזדון או שקרים מצד הרמטכ"ל המיועד, ייתכן מאוד שהמינוי שוב יאושר, הפעם אחרי הדיון המעמיק הנדרש בפרשת הקרקעות.

לוח הזמנים, מכל מקום, צפוף מאוד. וינשטיין התחייב להשיב לעתירת התנועה הירוקה לבג"ץ עד 1 בפברואר, יום שלישי הקרוב. ב-6 בפברואר תוגש תשובת ארגוני הסביבה למסמכי וינשטיין ואז ייוותרו רק שמונה ימים עד מועד המינוי. עם זאת, סביר שהתמונה תתבהר עוד קודם לכן. מאופי תשובתו של וינשטיין בשבוע הבא יתברר אם הוא עומד לאשר את המינוי כמתוכנן, לעכבו לבירור נוסף של הנתונים (וכאן צומחת בעיית משנה חשובה: מי ישמש בינתיים ממלא מקום הרמטכ"ל?) או לפעול באופן שיביא לביטול מינויו של גלנט.

הפרשה כולה מתנהלת בסחרור תקשורתי חריג בהיקפו. העימות בצמרת הביטחונית, וכעת

סיפור הקרקעות, מוצגים כמלחמת בני אור בבני חושך, אלא שלכל בעל טור ופרשן ישנה הגדרה נחרצת משלו לשאלה מי הטובים ומי הרעים. במשרד המבקר הבחינו השבוע בתופעה מוזרה: רבים מהעיתונאים המטלפנים לאנשי המבקר אינם מחפשים מידע, אלא מעבירים המלצות ומסבירים למבקר כיצד עליו לפסוק. גם וינשטיין נתקל בתקשורת מגויסת. זהו המשך ישיר לפרשת הרפז, שבה נראה כי היו עיתונאים שנטלו חלק פעיל במתרחש בשני המחנות, כשותפים בחמ"ל הספין יותר מאשר כמשקיפים מן הצד.

גלנט מי?

המינוי, אומרים רבים, יקום או ייפול על שאלת השקר. האם חטא הרמטכ"ל המיועד בשקרים לרשויות, לאורך ההליך הסבוך בפרשת הקרקעות? כמה מהבודדים שעיינו בדו"ח המבקר עד אתמול, טוענים שאין בו קביעה כזאת והוא מסתפק בהארת סתירות בתשובות גלנט. "אבל אם בכל זאת גלנט שיקר, הוא לא יוכל להיות רמטכ"ל", אמרו גם תומכיו בתקשורת. במשתמע, כך סבור גם האיש שמאחורי המינוי, שר הביטחון אהוד ברק.

מציטוטים עקיפים המובאים במאמר של אלכס פישמן ב"ידיעות אחרונות" שלשום, עולה שברק מכין עצמו להתנתקות רגשית ממועמדו, אם היועץ יטיל וטו על המינוי (על סמך ניסיון העבר, אין להניח שההליך אצל ברק ייארך יותר משניות ספורות). אחרי שהובהר שגם לברק יש דרך מילוט, מוזכרים שמות של מועמדים אלטרנטיביים לרמטכ"לות, אם תיפסל מועמדות גלנט: האלוף (מיל") אודי שני, כיום מנכ"ל משרד הביטחון; האלוף יאיר נוה, שחזר באחרונה לשורות צה"ל כסגן רמטכ"ל; ומנכ"ל אל-על, האלוף (מיל") אליעזר שקדי.

זה נשמע דומה לתעלול של לשכת ברק לפני כחצי שנה, כשסייעה לטפח את תקוות השווא של אלוף פיקוד המרכז, אבי מזרחי, להתמנות לרמטכ"ל. שלושת המועמדים שהוזכרו, שני, נוה ושקדי, רבי זכויות וכישורים, אבל איש מהם לא נחשב מועמד ריאלי בעבר. שני פרש מהמטכ"ל אחרי תפקיד אחד כראש אגף התקשוב ולא היה אלוף פיקוד, גם לא סגן רמטכ"ל. נוה רק חזר לצה"ל אחרי שלוש שנים באזרחות, שבהן עסק בין היתר בנדל"ן בהודו ובניהול פרויקט הרכבת הקלה בירושלים. שקדי הצטיין כמפקד חיל האוויר, אבל נדמה שהאפשרות לקפוץ מהכיסא ההוא לרמטכ"לות נבלמה אחרי האפיזודה של דן חלוץ במלחמת לבנון השנייה.

ברק לא מזכיר מועמד אחר מבחוץ, שברזומה שלו דווקא סומנו בחיוב כל תחנות הביניים הנדרשות: סגן הרמטכ"ל לשעבר, האלוף (מיל") משה קפלינסקי. אבל שר הביטחון לא הסכים אפילו לראיין את קפלינסקי כמועמד למנכ"ל משרד הביטחון לפני כשנה.

השבוע נדונה בבית המשפט עתירתו של תת-אלוף עימאד פארס נגד הרמטכ"ל הנוכחי, גבי אשכנזי, ונגד שלטונות צה"ל, בשל החלטתם לסיים את שירותו הצבאי. תשובת צה"ל מקדשת את דיווח האמת ומצדיקה את הדחת פארס (נטען נגדו ששיקר למפקדיו, מכיוון שבדיווח על תאונה ברכבו הצבאי הסתיר את העובדה שאשתו נהגה במכונית). המסמך הזה צוטט בהרחבה, כהוכחה עקיפה לכך שגלנט לא יכול להיות רמטכ"ל: אם כך נוהגים בתת-אלוף שאמינותו נפגעה, מה יעשו ברב-אלוף? הפרדוקס הוא שמי שהדיח את פארס היה אשכנזי, שגם אמינותו אינה נראית טוב במיוחד על רקע פרשת מסמך הרפז.

פארס, ששירת תחת גלנט כמפקד אוגדה בפיקוד הדרום, קיווה שהרמטכ"ל החדש הוא שיכריע בעניינו. עכשיו הוא ממולכד משני הכיוונים: אם אשכנזי יחליט, אין סיכוי שיחזירו לצבא. ואם יתמנה גלנט, הוא לא יוכל לגעת בפרשה של דיווח שקר, אפילו במקל באורך עשרה מטרים. במקרה הטוב, פארס אולי ישאב סיפוק מניצחון מוסרי על אשכנזי. לצה"ל כבר לא יחזור.

הדרישה מקצינים בכירים לומר את האמת, כל האמת, ראויה והכרחית. אולם נדמה שהתדהמה שמעוררים מקרים ספציפיים מנותקת מהמציאות בארגון. מי שמזדעזע כל כך

מהתנהלות גלנט (או אשכנזי, או פארס), ייטיב לעשות אם יבקר בבית הספר לקצינים, בה"ד 1, שהכשיר את שלושתם. לאחד המרצים האהודים בקורס יש תרגיל קבוע. הוא פותח את הרצאתו בשאלה לקהל, המונה כמה מאות צוערים: לכמה מביניכם קרה שמפקדכם הישיר שיקר לכם? פעם אחר פעם, בכל הרצאה, מורמות כ-90% מהידיים - ומדובר כאן בחיילים צעירים יחסית, שנה וחצי עד שנתיים בצבא, שרבים מהם באים מהיחידות המהוללות ביותר של צה"ל.

מכון ירושלים לחקר שווקים פירסם השבוע סקר שממנו עולה כי רמת האמון הציבורית בצמרת צה"ל עודנה גבוהה, למרות הפרשות המכוערות של החודשים האחרונים. אבל מתברר גם, שהציון שמקבל המטכ"ל גבוה יותר בקרב מבוגרים מאשר בקבוצת הגיל הרלוונטית: בני 18 עד 24, ובה מי ששירתו באחרונה או עדיין משרתים בצבא.

ההערכה הרווחת במטכ"ל אתמול היתה שהמינוי של גלנט יעבור. וינשטיין ייאנח, יסתייג, אך לבסוף ימצא דרך להכשירו. זוהי, כמובן, פשרה בעייתית: צל עמיקם ילווה את גלנט לאורך כהונתו, ממש כפי שפרשת הרפז העיבה על חודשיו האחרונים של אשכנזי בתפקיד.

ההרפז הנכון

חבריו ותומכיו של גלנט אינם חדלים להתפעל מקור הרוח והנחישות שמפגין הרמטכ"ל המיועד לאורך התקופה האחרונה. גלנט לא קיבל את המינוי במקרה. הוא סימן את המטרה לפני יותר מעשור, כשרבים מעמיתיו לא העניקו סיכוי ממשי לקצין השייטת, שטיפס בהתמדה במסלול חריג מהמקובל בצמרת הצבאית, המשובצת בעשורים האחרונים ביוצאי הצנחנים, גולני, השריון וסיירת מטכ"ל.

ב-1998, בשיחה עם קצינים באוגדת עזה, צפה מפקד האוגדה תא"ל גלנט את מתווה ההתמודדות על תפקיד הרמטכ"ל ב-2010. "זה יהיה קרב בין בני גנץ, ארז גרשטיין וביני", העריך גלנט. הוא לא יכול היה לחזות שגרשטיין, המפקד של יחידת הקישור ללבנון, ייהרג כעבור שנה ממטען של חיזבאללה. את מקומו בהתמודדות תפס מחליפו בגולני, גדי אייזנקוט, אולם גלנט גבר עליו ועל גנץ.

בסמיכות זמנים מקרית כנראה לדיון בפרשת הקרקעות, הודיעה שלשום פרקליטות המדינה לעורכי דינו של סגן-אלוף (מיל") בועז הרפז, כי החליטה להעמידו לדין על זיוף מסמך בניסיון להשפיע על מינוי הרמטכ"ל הבא. בחקירת המשטרה באוגוסט הודה הרפז בזיוף, אך נותר עדיין לראות אם יגיע לעסקת טיעון עם התביעה, או שיבחר לנהל מאבק, שעשוי להיות כרוך בחשיפת מידע רגיש על התנהלות מערך המבצעים המיוחדים (מ"מ) ועל תפקידם של בכירים בצה"ל בפרשה.

גם אם הקשב עבר לעמיקם, הדם הרע במשולש ברק-אשכנזי-גלנט, ששורשיו במבצע "עופרת יצוקה" ובמחלוקת על מינוי סגן הרמטכ"ל הקודם, נותר בעינו. התיעוב הוא הדדי וקטנוני. במסיבת יום ההולדת ה-70 של השר (והאלוף במילואים) יוסי פלד בשבוע שעבר, שמרו ברק ואשכנזי על מרחק זה מזה. אשכנזי נהנה השבוע בעיקר בבריסל, במפגש הרמטכ"לים של נאט"ו, רחוק עוד יותר מברק.

בינתיים עיכב אגף כוח האדם במטכ"ל את גיוסו לקבע של דובר צה"ל המיועד, אל"מ (מיל") ליאור לוטן. לוטן אמור היה לחזור לקבע ב-1 בפברואר, כדי לאפשר קיום חפיפה מסודרת לקראת כניסתו לתפקיד. אבל גלנט וברק, בהחלטה מיותרת, הוציאו הודעה על מינוי הדובר החדש דרך לשכת השר, בלי לעדכן מראש את אשכנזי. כעת דאגה יד נעלמה (בלשכת הרמטכ"ל הנוכחי מכחישים כל קשר) לעכב את גיוסו של לוטן עד ל-14 בפברואר, יום חילופי הרמטכ"לים. החפיפה תיאלץ לחכות.

הקטטה הילדותית והמטופשת הזאת נשמעת, בינתיים, כאקורד הנעילה בשנה המכוערת

שעברה על הצמרת. העיסוק במריבות סרק התאפשר בזכות השקט הביטחוני החריג בשטחים ובגבולות. אין חולק שעדיפות מלחמות כאלה על מלחמות אמת, אבל גם פרשות הרפז וגלנט הותירו חותם לא מבוטל.

לפני כמה שבועות, כחלק מטקס שנתי שהוא מקיים ליחידות המצטיינות, העניק אשכנזי גם את פרס הרמטכ"ל לכתיבה יוצרת. כשהודיע הכרוז על הזוכה בפרס השנה, אלוף-משנה אמיר הרפז מאגף התכנון, טפח אחד האלופים בשורה הראשונה על מצחו. "ראיתם?" אמר לחבריו, "הרמטכ"ל ואנשיו התבלבלו. הם נתנו את הפרס להרפז הלא נכון". *

כל הזכויות שמורות, "הארץ" ©

סגור חלון